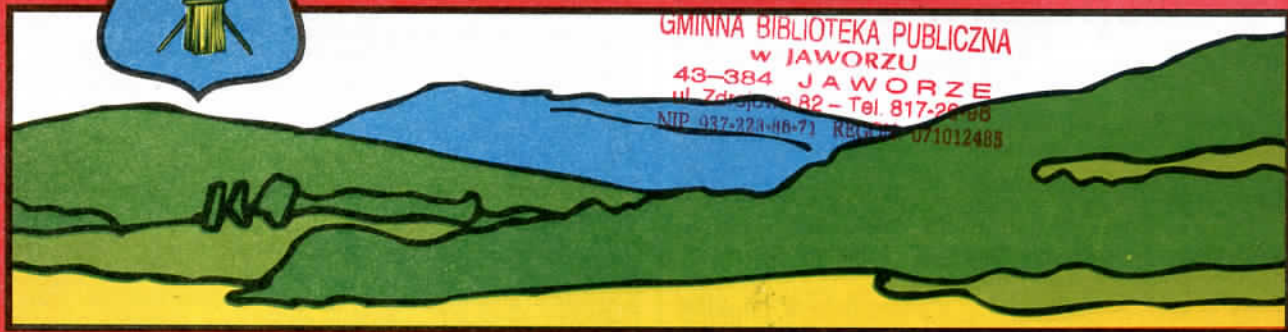

ECHO JAWORZA

GAZETA LOKALNA GMINY JAWORZE

MIESIĘCZNIK ★ Rok VII ★ Nr 81 ★ PAŹDZIERNIK '98 ★ 0,70 zł ★ Nakład 500 egz. ★ ISSN 1234-6853

*Z okazji październikowego
Święta Edukacji Narodowej
- popularnego Dnia Nauczyciela -
serdeczne życzenia
pomyślności, zdrowia
oraz radości i zadowolenia,
zarówno w pracy
jak i wśród najbliższych,
dyrektorom szkół,
nauczycielom, katechetom
oraz wszystkim
pracownikom oświaty
składa w imieniu mieszkańców
Wójt Gminy Jaworzno*

Na groby

Święto Umarłych. O, któż nie wspomina
I myślą choćby o tych nie pamięta,
Których przykrywa cmentarna darnina
I ziemia święta.

Wszak godni tego, choć już nie są w ciele,
By pamięć o nich w sercach nie zginęła,
By nasza wdzięczność za ich trudów wiele
Znowu odżyła.

Ks. Jan Lasota

DZIŚ W NUMERZE M.IN.

STR.

Jaworzańska młodzież współtworzy nową Europę	2
Final rozprawy dotyczącej kanalizacji	3
80. rocznica Rady Narod. Księstwa Cieszyńskiego	4
Jaworzańskie solanki	5
Co nowego w Skansenie	6
Pracownia Plastyczno-Fotograficzna działa	7
Zasługi Jana Brody	8
Echa powyborcze	8
Nowy USG w Ośrodku Zdrowia	9
Unowocześniona laryngologia	9
Chryzantemy złociste	10
Straż pożarna radzi	11
Jaworzańskie dzwony - cd.	12

Jaworzańska młodzież współtworzy nową Europę

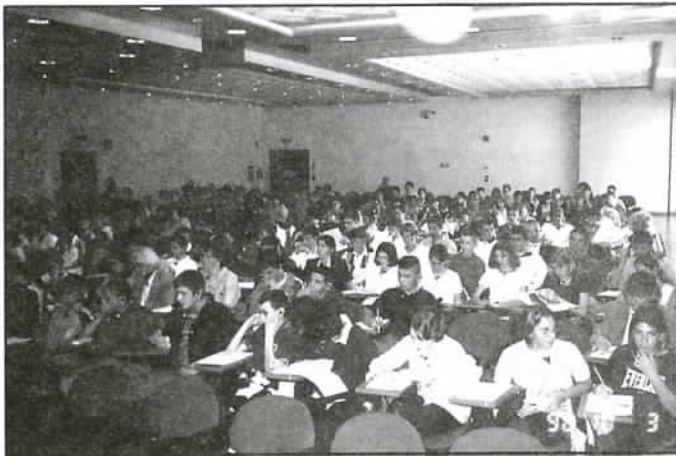
W dniach 3 i 4 października br. ponad 60-osobowa grupa jaworzańskich siedmio- i ośmioklasistów wzięła udział w sympozjum historycznym pn. "BUDOWANIE EUROPY U PROGÓW TRZECIEGO TYSIĄCLECIA" zorganizowanym przez burmistrza Gminy Cassola we Włoszech p. **Giovanni Gobbato**. Sympozjum to zorganizowano z okazji obchodów 80. rocznicy zakończenia działań I wojny światowej we Włoszech.

Była to realizacja pierwszego z uzgodnionych punktów współpracy pomiędzy naszymi gminami podczas spotkania w Jaworzu w maju br.

Na uwagę zasługuje fakt, że cały koszt wyjazdu i pobytu jaworzańskiej młodzieży zostanie sfinansowany przez gminę Cassola i Komisję Europejską w Brukseli. Obecnie trwają wzajemne rozliczenia.

Dzieciom towarzyszyli nauczyciele jaworzańskich szkół, dyrektorzy szkół i przedszkoli, lekarz, pięciu przedstawicieli urzędu gminy oraz przedstawiciel "Echa Jaworza".

Całe sympozjum zostało zorganizowane w sposób bardzo profesjonalny, z udziałem tłumaczy kabinowych, co pozwoliło wszystkim uczestnikom otrzymywać na bieżąco tłumaczenia wystąpień. W sympozjum, oprócz młodzieży gmin Jaworze i Cassola, uczestniczyła także grupa młodzieży z Haag am Hausruck, z Austrii (koło Linzu) – ogółem 250 dzieci.

Sala obrad była po brzegi wypełniona przez młodzież z 3 krajów

Nauczycielki historii z naszych szkół wygłosiły dwa referaty wprowadzające, i tak: p. **Aniela Mieszczak** referowała temat - "Systemy totalitarne w I połowie XX wieku", a p. **Dorota Klajmon** referowała temat - "Zimna wojna - upadek komunizmu i zwycięstwo demokracji".

Obydwa referaty zostały przyjęte z wielkim uznaniem dla ich twórców i nagrodzone gromkimi brawami.

Swoje wystąpienia mieli również burmistrz Gminy Haag - **Franz Ziegelböck** - profesor historii oraz Burmistrz Gminy Cassola, wielki pasjonat współczesnych dziejów Europy. Gośćmi sympozjum byli również pisarze - kombatanaci tragicznych wydarzeń oraz wiceprzewodniczący Rady Europy z Brukseli. Młodzież z zaciekawieniem wysłuchiwała wszystkich wystąpień, biorąc w niektórych przypadkach czynny udział w prezentowanych materiałach.

W imieniu jaworzańskiej młodzieży uczennica Szkoły nr 3 - **Dorota Błaszczak** - podziękowała za zaproszenie do udziału w tej pięknej imprezie, pozwalającej także na poznawanie nowego kraju, jego historii, ludzi i obyczajów.

Sympozjum towarzyszyły bardzo podniosłe akcenty, takie jak otwarcie wystawy poświęconej historii I wojny światowej (Cassola to gmina leżąca u stóp góry Grappa, na której m.in. rozstrzygały się losy I wojny światowej) oraz uroczysta sesja Rady Gminy Cassola, na której wójt gminy Jaworze - **Czesław Wierzbicki** - oraz burmistrzowie Gmin Cassola i Haag podpisali w Księdze Honorowej Urzędu Cassola zobowiązanie o wzajemnej przyjaźni.

Krótki pobyt nie pozwalał na realizację szerszego programu zwiedzania, niemniej dzieci mieszkające u rodzin włoskich zawiązały nowe przyjaźnie i wspólnie w rodzinami miały okazję do zapoznania się z gminą Cassola i jej najbliższymi okolicami. Wydaje się, że jest szansa na to, ażeby wzorem innych kontakty jaworzańsko-włoskie stały się również trwałym elementem naszego życia społecznego.

Przewiduje się, że latem przyszłego roku, w ramach rewizyty, Jaworze odwiedzi grupa dzieci z gminy Cassola. Szkoda, że fatalna pogoda uniemożliwiła krótki pobyt w Wenecji, co było zamiarem organizatora - Wójta Gminy Jaworze. Jednak podjęcie decyzji o zwiedzeniu jednego z najpiękniejszych zakątków świata wiązało się z dużym ryzykiem, gdyż poziom wody podniósł się o blisko 1 metr i większość zabytkowych placów była pod wodą.

Z uzyskanych opinii wynika jednak, że młodzież jest bardzo zadowolona i z chęcią przyjmie młodzież włoską w przyszłym roku, by propagować walory naszego Jaworza.

Podziękowania powyborcze

Wszystkim wyborcom, którzy oddali głos na moją osobę w wyborach samorządowych do rady powiatu bielskiego, składam najgorętsze wyrazy podziękowania.

Osiągnięty dobry wynik wyborczy jest dla mnie przesłanką do podjęcia jeszcze większego wysiłku i pracy na rzecz naszej małej ojczyzny jaką jest JAWORZE.

Czesław Wierzbicki

W imieniu komitetu wyborczego – "Unia dla Jaworza" składam podziękowanie wszystkim, którzy oddali swój głos na jej kandydatów. Wybrani do rady Gminy Jaworze będą realizować w ramach możliwości program komitetu. Ci zaś, którym to się nie udało włączają się do pracy w ramach komisji Rady Gminy i będą pracować dla dobra Jaworza.

**Pełnomocnik Komitetu Wyborczego
"Unia dla Jaworza"**

Bolesław Rabaszowski

Wyborcom z gminy Jaworze składają podziękowanie nowo wybrani radni gminy Jaworze oraz powiatu bielskiego, reprezentujący **Sojusz Lewicy Demokratycznej**.

Finał rozprawy dotyczącej kanalizacji

W dniu 9 września br. na kolejnej rozprawie dotyczącej sprawy rozliczenia robót kanalizacyjnych na ulicy Południowej z powództwa spółki cywilnej "Ekobudowa" doszło do zawarcia ugody sądowej i umorzenia postępowania.

Jak informowaliśmy w czerwcowym numerze "EJ", Rada Gminy II kadencji w dniu 1 czerwca br. podjęła uchwałę o wystąpieniu z wnioskiem o zawarcie ugody, uznając iż z zasądzonej kwoty 32.732,26 zł z dnia 16.03.1995 roku celem polubownego załatwienia sprawy Gmina uzna jako uzasadnioną kwotę 10.042,28 zł. Z takim wnioskiem występujący w imieniu gminy mecenas Krzysztof Stec wystąpił do prowadzącego sprawę Sądu Wojewódzkiego. Początkowa odpowiedź s.c. "Ekobudowa" była negatywna, jednak na rozprawie w dniu 9 września 1998 roku na wyżej omawianą ugodę wyraziła zgodę. Tak więc po 3 i pół latach sporu sprawa dobiegła końca. Należy dodać, że na chwilę obecną łączne zobowiązanie gminy, wraz z należnymi odsetkami i pokryciem części kosztów sądowych, wyniosło za cały ten okres około 28.528,57 zł z żądanej w październiku 1994 kwoty około 33.700,00 zł.

Komentarz do tej całej sprawy pozostawiamy Czytelnikom.

Wójt Gminy Jaworze

Spotkanie pszczelarzy

W niedzielę dnia 27 września br. KOŁO PSZCZELARZY w Jaworzu zorganizowało w gospodarstwie agrotechnicznym **Pawła Stekli** spotkanie, w którym wzięli udział członkowie i sympatycy w liczbie ponad 30 osób. Rozmowy toczyły się przy kawie, herbacie i kołaczku. Tak jak w innych dziedzinach, również i w pszczelarstwie ciągle są jakieś nowości, którymi wszyscy się dzielili. Duże zainteresowanie wzbudził demonstrowany przez Jana Steklę nowoczesny, styropianowy ul, łatwy w obsłudze i dostępny dla kieszeni pszczelarza.

Pszczelarze, zrzeszeni w Kole, apelują do wszystkich, którzy interesują się hodowlą pszczół, o wstąpienie do koła. Wymiana doświadczeń i wzajemna pomoc na pewno się przydadzą – razem zawsze łatwiej.

Pszczelarze spotykają się regularnie w **każdą ostatnią niedzielę miesiąca o godzinie 12.00 w świetlicy emerytów** koło Urzędu Gminy – wejście od podwórza.

JR

* Z kart historii *

Jaworzańska szkoła 80 lat temu

W 1915 roku była w Jaworzu Średnim dwuklasowa, mieszana szkoła ludowa. Świadectwa były pieczętowane pieczęcią okrągłą z napisem: "ZARZĄD SZKOŁY POLSKIEJ "TSL" w Jaworzu Średnim na Śląsku".

Przedmioty nauki to: religia, czytanie, język polski, język niemiecki, rachunki i nauka geometrycznych form, historia naturalna i nauka przyrody, geografia i historia, rysunki, śpiew, gimnastyka, zewnętrzna forma wypracowań pisemnych.

Oceniano: obyczaje, pilność, postęp, zewnętrzną formę.

Skale były następujące:

Obyczaje:

1. chwalebne
2. zadowolające
3. odpowiednie
4. mniej odpowiednie
5. nieodpowiednie

Postęp:

1. bardzo dobry
2. dobry
3. dostateczny
4. ledwie dosteczny
5. niedostateczny

Pilność

1. wytrwała
2. zadowolająca
3. wystarczająca
4. niejednostajna
5. mała

Zewnętrzna forma

1. bardzo staranna
2. staranna
3. mniej staranna
4. niestaranna
5. niedbała

Świadectwo miało nazwę świadectwo uwolnienia. Od tego czasu minęły zaledwie 83 lata, a jakie ogromne zmiany nastąpiły. Spróbujmy na podstawie tej skali ocenić nasze dzieci.

JR

Wisława Szymborska

Jak ja się czuję

*Kiedy ktoś zapyta, jak ja się dziś czuję,
grzecznie mu odpowiem, że "dobrze, dziękuję".
To że mam artretyzm, to jeszcze nie wszystko,
astma, serce mi dokucza i mówię z zadyszką,
puls słaby, krew moja w cholesterol bogata...
lecz dobrze się czuję, jak na moje lata.*

*Bez laseczki teraz chodzić już nie mogę,
choć zawsze wybieram najłatwiejszą drogę.
W nocy przez bezsenność bardzo się morduję,
ale przyjdzie rano... znów się dobrze czuję.
Mam zawroty głowy, pamięć "figle" płata,
lecz dobrze się czuję, jak na swoje lata.*

*Z wierszyka mojego ten sens się wywodzi,
że kiedy starość i niemoc przychodzi,
to lepiej zgodzić się ze strzykaniem kości
i nie opowiadać o swojej starości,
zaciskając zęby z tym losem się pogodzić
i wszystkich wokół chorobami nie nudzić!*

*Powiadają: "Starość okresem jest złotym"
kiedy spać się kładę, zawsze myślę o tym...
"Uszy" mam w pudełku, "zęby" w wodzie studznej,
"oczy" na stoliku, zanim się obudzę...
Jeszcze przed zaśnięciem ta myśl mnie nurtuje:
"Czy to wszystkie części, które się wyjmują?"*

*Za czasów młodości (mówię bez przesady)
Łatwe były biegi, skłony i przysiadki,
W średnim wieku jeszcze tyle sił zostało,
żeby bez zmęczenia przetańczyć noc całą...
A teraz na starość czasy się zmieniły,
spacerkiem do sklepu, z powrotem bez siły.*

*Dobra rada dla tych, którzy się starzeją:
Niech zacisną zęby i z życia się śmieją,
Kiedy wstają rano, "części" pozbierają,
niech rubrykę zgonów w prasie poczytają.
Jeśli ich nazwiska tam nie figurują,
To znaczy, że ZDROWI I DOBRZE SIĘ CZUJĄ.*

Zasady utrzymania czystości i porządku

Urząd Gminy w Jaworzu apeluje do wszystkich mieszkańców gminy o przestrzeganie zasad utrzymania czystości i porządku zawartych w Uchwale Nr XXXVI/229/97 z dnia 10.11.97 Rady Gminy Jaworze za wyjątkiem par. 15 dotyczącego gromadzenia odpadów segregowanych.

Przyczyną jest fakt, że Wysypisko Odpadów w Jastrzębiu Źdroju nie prowadzi segregacji wtórnej. Wszystkie odpady stałe są gromadzone w jednym miejscu. W związku z powyższym, prosimy o **wstrzymanie się z przywożeniem do pojemników gminnych odpadów stałych i wywożenie ich indywidualnie na własny koszt.**

Podatniku! – zastanów się, kto za to płaci?. Gmina z docho- du mieszkańców. (Niektóre adresy osób znanych zostały przekazane do Komisariatu Policji w Jasienicy).

Każdy z nas odpowiada za gospodarke własnymi odpadami. Obowiązkiem jest posiadanie własnego urządzenia służącego do gromadzenia odpadów i opróżnianie go na własny koszt. Bez względu na to, czy prowadzimy firmę, zakład przetwórczy, gospodarstwo rolne, domowe, jesteśmy "wytwórcami" odpadów. Można zmniejszyć ilość odpadów powstających w gospodarstwie domowym poprzez:

- unikanie zakupu towarów pakowanych w folię,
- kupowanie proszków do prania, kosmetyków, środków czystości, o których mamy informację, że ulegają bio-degradacji,
- kupowanie produktów w większych opakowaniach,
- preferowanie opakowań wielorazowych i na wymianę (np. solidna, mocna torba na zakupy),
- preferowanie produktów trwałych i wytrzymałych.

Nasze odpady zawierają często groźne drobnoustroje, bakterie, wirusy. Pamiętajmy, że wywożenie śmieci poza obszar swojego codziennego bytowania w sposób nie uporządkowany nie jest bezpieczne. Zawarte w odpadach substancje szkodliwe wracają do nas bardzo szybko. Gleba, woda, powietrze są nimi coraz bardziej nasycone. Szanujmy środowisko, w którym żyjemy.

Przypominamy, że wywozem odpadów komunalnych stałych zajmuje się **Zakład Oczyszczania Miasta - "Tros-Eko", 43-450 Ustroń, ul. Bażantów 17, tel. 54-29-75**, zgodnie z załączonym harmonogramem na podstawie umowy zawartej z gminą.

Wywozu odpadów mogą dokonywać także inne firmy, jeżeli posiadają ważne zezwolenia wydane przez Wójta Gminy Jaworze, natomiast wywozem (odpadów) nieczystości płynnych zajmują się:

- **Franciszek Strzelec, zam. Jaworze Dolne 354, ul. Bielska, tel. 0602 674 373** oraz
- **Eugeniusz Żak, zam. Jaworze Dolne 227, ul. Bielska, tel. 172-334.**

80 rocznica powstania Rady Narodowej Księstwa Cieszyńskiego

W dniu 19 października br. w Cieszynie rozpoczęły się obchody 80. rocznicy powstania **Rady Narodowej Księstwa Cieszyńskiego**. Rocznicą ta to wydarzenie o ważnej symbolicznej randze dla naszego regionu. Przyjęcie bowiem przez tę Radę rezolucji w sprawie przynależności Cieszyńskiego do Rzeczypospolitej, co stało się w dniu 27.10.1918 roku, okazało się być aktem ogromnego znaczenia, który wprost połączył historię Śląska Cieszyńskiego z historią odradzania się polskiej państwowości. Pamięć tych czasów, w tym szacunek dla mądrości, patriotyzmu i odwagi staje się więc dla nas współczesnych całkiem naturalnym drogowskazem działań społecznych.

Wie współczesnym kalendarzu rocznica utworzenia Rady łączy się bezpośrednio z państwowym **Świętem Niepodległości 11 listopada**. Na Ziemi Cieszyńskiej obchodzone jest ono poprzez różnorodne w formie i charakterze uroczystości, jakie zazwyczaj w godzinach przedpołudniowych odbywają się 11 listopada w poszczególnych gminach. Z kolei aspekt regionalny tych obchodów tworzony jest poprzez organizowane od 3 lat przez nasz Związek uroczyste spotkanie radnych wszystkich gmin, które odbywa się zawsze 11 listopada o godz. 17.00 w Teatrze im. Adama Mickiewicza w Cieszynie. Spotkanie to od ubiegłego zdobyło sobie wysoką rangę poprzez towarzyszącą temu ceremonii wręczenia laurów "Cieszynianek".

Szczególne znaczenie jakie nadaje się tegorocznym uroczystościom podkreśla fakt wystosowania przez Macierz Ziemi Cieszyńskiej oraz Związek Komunalny Ziemi Cieszyńskiej zaproszenia dla premiera rządu RP. W trakcie ostatniej wizyty Jerzego Buzka w Cieszynie w dniu 2.10.br. zapraszający usłyszeli deklarację, iż premier weźmie udział w spotkaniu. Dla mieszkańców Cieszyńskiego udział premiera w uroczystościach Święta Niepodległości w Cieszynie byłby jakże symbolicznym wyrazem uznania przez władze III Rzeczypospolitej wkładu naszego regionu w budowę niepodległego państwa i zwróceniem uwagi na fakt, że historia dziejąca się w małych regionach może nieść naukę równie ważną dla całego państwa jak wydarzenia z wielkich miast i stolicy.

PROGRAM OBCHODÓW:

19.10.98

- godz. 16.00 Koncert orkiestr dętych (Cieszyn, Rynek)
- godz. 17.00 Złożenie kwiatów pod tablicą Rady Narodowej Księstwa Cieszyńskiego (Cieszyn, Rynek)
- godz. 18.00 Otwarcie wystaw: "Rok 1918 na Śląsku Cieszyńskim" (Galeria Książnicy Cieszyńskiej, Rynek), "Prasa polska na Śląsku Cieszyńskim" (Galeria

godz. 19.00 Muzeum, ul. Srebrna 1)
Koncert "Kompozytorzy Śląscy - Niepodległości" (Cieszyn, Pl. Dominikański, kościół pw. Marii Magdaleny)

29.10.98

godz. 10.00 Sesja historyczna: "Śląsk Cieszyński u zarania polskiej i czechosłowackiej niepodległości" Cieszyn, Ratusz (sala sesyjna)

05.11.98

godz. 10.00 Sesja historyczna: "Londzin, Michejda, Reger - prezydenci Rady Narodowej Księstwa Cieszyńskiego" COK - "Dom Narodowy", Cieszyn, Rynek 12

09.11.98

godz. 17.30 Otwarcie wystawy: "80-lecie Rady Narodowej Księstwa Cieszyńskiego" Muzeum Hutnictwa i Kuźnictwa Ustroń, ul. Kuźnicza 3

10.11.98

godz. 15.00 "Wisła 1918" - wystawa fotografii Sala Kina "Marzenie", Wisła

11.11.98

Święto Niepodległości: (Program obchodów na odrębnych afiszach i zaproszeniach)

Związek Komunalny Ziemi Cieszyńskiej

Za wyrazy współczucia, złożone wieńce i kwiaty oraz udział w uroczystości pogrzebowej

ŚP. EWY KÖNIG

*Krewnym, Przyjaciółom, Sąsiadom, Znajomym oraz Chórowi z Bielska serdeczne podziękowanie składa
zasmucona Rodzina*

Za wyrazy współczucia, złożone wieńce i kwiaty oraz udział w uroczystości pogrzebowej

ŚP. HELENY BRZEZINY

*Krewnym, Przyjaciółom, Sąsiadom, Znajomym serdeczne podziękowanie składa
zasmucona Rodzina*

"Jaworze jest gdyby na zakład kąpielowy stworzone"
Wincenty Pol

Być, albo nie być dla jaworzańskich solanek – część III

W drugiej części "solankowego" cyklu zapowiedziałem wypowiedzi na rzeczony temat b. przewodniczącego Rady Gminy **Jerzego Pysza**, wójta **Czesława Wierzbickiego** i dyrektora BZLR doktora med. **Jana Hostyńskiego**. Dwaj pierwsi czynili to przy różnych okazjach, a zwłaszcza w gospodarskich dysputach z holenderskimi przyjaciółmi u nas w Jaworzu i podczas oficjalnych wizyt w Holandii - od czasu do czasu. Ostatni był zawsze wielkim i nieustrudzonym orędownikiem uzdrowiskowego rozwoju naszej wsi i eksploatacji przebogatych solanek, ale okrutna śmierć wyrwała go z dalszej działalności na tej niwie. Dobrze się stało, że obecny szef Beskidzkiego Zespołu Leczniczko-Rehabilitacyjnego, dr **Jacek Matlak**, działa analogicznie.

Ostatnio zabłysło jak gdyby *zielone światelko* w solankowym tunelu, a to za przyczyną rozmów władz naszej gminy z władzami nowo powstałej gminy Zevenbergen, do której weszła bliska naszym sercom miejscowość Klundert. Podczas "Dni Holenderskich", które miały miejsce w dniach 10 i 11 maja ub.r. odbyła się w Sanatorium Dziecięcym uroczysta sesja Rady Gminy, prowadzona przez honorowego konsula Królestwa Holandii **Joopa van Westenbrugge**, w trakcie której jednomyślnie powołano do życia "Komisję d/s koordynacji wspólnych przedsięwzięć inwestycyjnych polsko-holenderskich na terenie gminy Jaworze". Wśród jej licznych zadań i celów na czoło wysuwają się problemy rozwoju naszej bazy sanatoryjnej oraz wykorzystania niezwykle wartościowych leczniczych solanek. Ważność rozwiązania tych niewłaściwych dla przyszłości Jaworza problemów podkreślali w swych wypowiedziach uczestniczący w spotkaniu posłowie - **Władysław Bułka**, **Antoni Kobielski** oraz dyrektor **Jacek Matlak**, uznający te solanki za bezcenny dar natury.

Czy solankowe marzenia jaworzan zostaną szybko spełnione? Na to pytanie trudno dać jednoznaczną odpowiedź, gdyż wszystko w tym względzie zależy od pieniędzy, a tych w dzisiejszych czasach mało kto posiada za dużo. Wielkie nadzieje pokładamy w Holendrach, jako że jeden z goszczących w Jaworzu reprezentował branżę sanatoryjną i oferował swe usługi i to

w szerokim zakresie. Tak więc trzeba *kuć żelazo póki gorące*.

Nie od rzeczy będzie przypomnienie mojej propozycji zaprezentowanej nr 57 "Echa Jaworza" z października 1996 dotyczącej powołania *Spółecznego Komitetu Eksploatacji Solanek i Utworzenia Jaworzańskiego Zdroju*, który by inicjował i koordynował wszelkie poczynania w tych dziedzinach, a zwłaszcza poświęcił się pilnemu poszukiwaniu hojnych sponsorów miejscowych, wojewódzkich, krajowych, jak również zagranicznych dla realizacji tych szlachetnych zamierzeń. Oczywiście współdziałałby on ściśle z wyżej przytoczoną Komisją, względnie funkcjonował w jej organizacyjnych ramach.

Trzeba się spieszyć, gdyż czas nie stoi w miejscu i z każdym rokiem *sytuacja solankowa* staje się coraz trudniejsza do zrealizowania, a być może odwleczcie się w nieskończoność. W ten sposób przypadną bezpowrotnie poważne fundusze włożone w odwierty, nie mówiąc już o za przepaszczonym, ofiarnym trudzie i zaangażowaniu licznych jaworzańskich społeczników, nie szczędzących wysiłków i zabiegów w solankowych problemach.

Dawne i bogate są tradycje uzdrowiskowe Jaworza. Nie będę o nich tym razem obszerniej pisał, gdyż na łamach naszego miesięcznika czyniliśmy to już wielokrotnie. Była więc mowa o twórcach uzdrowiska, jak i wielkich Polakach, którzy w mowie i w piśmie rozslawili kurort, że wspomnę choćby **Wincentego Pola** i **Marię Dąbrowską**. Ta ostatnia

chwaliła w czasopiśmie warszawskich zabiegowe usługi mego stryjcznego dziadka **Jerzego Dudka** (25.01.1867 - 5.05.1950) i stryjecznej babki **Anny Dudek** (27.06.1873 - 25.11.1951). Znajduje się ona na starej fotografii z lat 30. w swym gabinecie masażu i natrysków wodnych, które to zabiegi pobierała regularnie pani Dąbrowska. Zdjęcie uzyskałem od mej stryjecznej ciotki Marii Dudek, starszuszki liczącej przeszło 95 lat, która opowiadała mi wiele ciekawostek o tamtych dawnych, dobrych jej zdaniem czasach, gdy Jaworze pełne było kuracjuszy, rozbrzmiewało muzyką orkiestralną i cieszyło się zasłużoną sławą daleko i szeroko.

Ciekawostką, dobrze świadczącą o renomie przedwojennego kurortu, jest widoczna na fotosisie *katedra wodna do biczy szkockich*, tak wtedy bardzo popularnych i modnych. W Zakładzie Przyrodolecznictwa naszego Ośrodka Fizjoterapii i Rehabilitacji zamontowaną takową, rzecz jasna nowoczesną, dopiero w lipcu ub.r., choć gwoźli prawdy trzeba przyznać, że pacjenci bardzo sobie chwalili i byli zadowoleni z dotychczasowego biczowania.

Franciszek Karol Szpok

Moja stryjeczna babka Anna Dudek w gabinecie zabiegowym - zdjęcie z lat 30.

Z kart historii

UROCZYSTOŚĆ ODSŁONIĘCIA TABLICY PAMIĄTKOWEJ KPT. JANA ŁYSKA.

W niedzielę dnia 3 listopada 1935 roku odbyła się przy szkole powszechnej w Jaworzu Średnim uroczystość odsłonięcia tablicy pamiątkowej kpt. Jana Łyska.

Kpt. Jan Łysek, syn górala z Jaworzynki, znany poeta śląski, pracował przed wojną jako kierownik polskiej szkoły w Jaworzu Średnim. W roku 1914 wyruszył z kompanią śląską Legionów Polskich na front. Poległ pod Polską Górą dnia 5 listopada 1915 r.

Obecnych powitał budowniczy Jan Krehut - prezes miejscowego Koła Macierzy Szkolnej. Odsłonięcia dokonał Władysław Bocheński, starosta bielski. Następnie chór mieszany z towarzyszeniem orkiestry dętej pod batutą nauczyciela P. Starzyka odśpiewał kantatę Ad Fierli w opracowaniu Jerzego Samca. Dalsze przemówienia wygłosili mgr Płonka i dyr Fr. Obrzut. Potem odbyła się wieczornica w sali Karola Hajduka.

"Śląska Brygada" 39/1935

POŻAR

W ubiegłą sobotę (13.11.1925 r.) spłonęły tu na folwarku hr. Larischa dwie wielkie stodoły, w których znajdowało się 60 wagonów żyta. Pożar trwał cały dzień. Okoliczne straże pożarne zlokalizowały ogień.

"Poseł Ewangelicki" 47/1925

Sprostowanie

Zawiadamiamy, że w broszurze "125 LAT OSP W JAWORZU" na stronie 47 w kolumnie: "prezesi" wkradły się pomyłki, a mianowicie:

poz. 8 Brandys Stefan - jest "1983-1993",

winno być "1983-1986"

poz. 9 Grygierezyk Edward - jest "1993-1997"

winno być "1986-1996"

Za pomyłkę przepraszamy.

Komitet Organizacyjny

Co nowego w Skansenie

W sezonie letnim odbyło się kilka imprez, w których wystąpili między innymi: Grupa Folklorystyczna PZKO z Czeskiego Cieszyna, Zespół TERLICZANKA z Cierlicka na Zaolziu oraz JACENTY IGNATOWICZ z Moszczanicy koło Żywca.

Wielu jest chętnych do obejrzenia i oklaskiwania występujących tu różnych zespołów

30 sierpnia br. zorganizowano na terenie Skansenu dożynki. Tradycje dożynkowe, przy pięknej pogodzie, prezentował zespół WRZOS z Głęboczek/Andrychowa, który coraz częściej gości w Jaworzu. We wspaniałej imprezie uczestniczył również zespół JASIEŃCZANKA z Jasienicy wraz z dyrektorem GOK z Jasienicy p. **Olga Mendrek**.

27 września Radio DELTA zaprosiło przedstawicieli Skansenu na festyn rodzinny do DOMU ŻOŁNIERZA w Bielsku-Białej. Na wspólnie zorganizowanym, wspólnie z p. **Zdzisławem Byłokiem** (pstrągi) i p. **Marianem Mrowcem** (pieczywo), stoisku pokazano regionalne tradycje związane z młóceniem zboża, gotowaniem krupicy i robieniem masła. Wzbudziło to wielkie zainteresowanie

mieszkańców Bielska, a panie z zespołu ludowego JASIEŃCZANKA nie mogły nadążyć z przygotowaniem porcji do degustacji.

Plany na najbliższą przyszłość:

W najbliższym czasie – wydanie ulotek informacyjnych o możliwościach pobytu i zwiedzania Jaworza przez wycieczki szkolne i zorganizowane, które coraz częściej odwiedzają Jaworze.

Wycieczki takie za pośrednictwem Skansenu zwiedziły między innymi: MUZEUM FLORY I FAUNY w szkole w Jaworzu Średnim, GOSPODARSTWO AGROTURYSTYCZNE **Pawła Stekli** i HODOWLĘ PSTRĄGÓW w Jaworzu-Nałężu.

Licząc na to, że nowe władze gminne będą również przychylnie naszym działaniom, abyśmy mogli poszerzać i urozmaicać nasze imprezy promujące Jaworze. Dużą pomocą jest opracowany przez folklorystę Karola Jaworskiego informator o Jaworzu. Zachęcamy wszystkich do udziału w naszych imprezach.

Zygmunt Podkówa

Punkt informacji turystycznej

POLECA:

TRASY DLA WYCIECZEK SZKOLNYCH I ZORGANIZOWANYCH

1. Skansen – Dom Przyrodnika (B-B – Szyndzielnia – Kolejka Linowa – przepiękna panorama z gór aż po zaporę w Goczałkowicach) – Skansen.
2. Skansen – Szyndzielnia (przejście szczytami gór) Białnia – Skansen.
3. Skansen – Muzeum (Flory i Fauny Morskiej) – zapora w Wapienicy – Gospodarstwo Agroturystyczne w Jaworzu – Hodowla Pstrągów – Hodowla Strusi Afrykańskich – Galeria Strachów Polnych – Skansen.
4. Skansen – Brenna – wyjście na Białnią – zejście do Jaworza – Gospodarstwo Agroturystyczne – Skansen.
5. Skansen – Dom Przyrodnika (B-B) – Mała Pętla Beskidzka (Szczyrk – Wisła) – Skansen.
6. Skansen – Duża Pętla Beskidzka (Żywiec – Koniaków – Wisła – Ustroń) – Skansen.
7. Skansen – dowolne miejsce na terenie gminy Jaworze.
8. Atrakcje:

I. Gospodarstwo Agroturystyczne poleca: jazdę w siodle, przejazdy bryczkami, pieczenie na ognisku, kuchnię regionalną, zimą – kuligi i ogniska.

II. Skansen poleca: w sezonie letnim imprezy ludowe, pokazy tradycji wiejskich (wyrób masła, młócenie zboża na żarnach i inne), przejazdy bryczkami, kuchnię wiejską z tradycyjnym kołaczem wiejskim, krupniokiem swojskim, degustację masła wiejskiego, tradycyjną krupicę i wiele innych atrakcji. Na zakończenie każdej wycieczki istnieje możliwość zorganizowania ogniska, jak również skosztowania wspaniałego pstrąga z hodowli w Jaworzu.

III. Muzeum Szkolne poleca: ekspozycje flory i fauny morskiej.

IV. GKKS i UG Jaworze poleca imprezy sportowe.

V. Dom Przyrodnika prezentuje motyle i chrząszcze z całego świata.

SERDECZNIE ZAPRASZAMY

Skansen – Jaworze Dolne 209
ul. Cyprysowa
tel. 172-118

Zapraszamy do skansenu w Jaworzu

Widokówkę wykonał Józef Czader

Powiedzieli...

Dawniej trzeba było być sławnym,
by móc pozwolić sobie na skandal.
dziś trzeba skandalu, by zyskać sławę

Maurice Chevalier

Historia dowodzi, że im mniej się czyta,
tym więcej kupuje się książek

Albert Camus

* Nasi artyści *

Kolorowe cudenka

Od września 1997 roku działa w Jaworzu PRACOWNIA PLASTYCZNO-FOTOGRAFICZNA, która swym ciekawym programem i atrakcyjnymi zajęciami przyciąga w swe podwoje coraz więcej młodzieży szkolnej. Mieści się ona w Domu Katechetycznym rzymskokatolickiej parafii pw. Opatrzności Bożej, a funkcje instruktorskie spełnia małżeńska para zapalonych młodych artystów plastyków - **Irena i Tomasz Gładysowie**. Ona rodowita krakowianka, on bielszczanin z dziada pradziada - oboje po wyższych studiach artystycznych. Do wsi pod Białą ściągnęły ich przed czterema laty więzy rodzinne oraz urokliwość krajobrazowa, co dla artystów o kierunku co prawda pedagogicznym, ale ze specjalnością malarstwa nie było obojętne i bez znaczenia w twórczości. Pan Tomasz prowadzi własną firmę projektowania graficznego w Bielsku-Białej, zaś pani Irena tworzy w domowych pieleszach i zajmuje się nade wszystkim ich ukochaną pociechą, Szymkiem, liczącym trzy latka.

Przed rokiem zaproponowali jaworzańskiemu Urzędowi Gminy prowadzenie zajęć z terapii plastycznej dla tutejszych dzieci, co z braku Gminnego Ośrodka Kultury zostało przyjęte z zadowoleniem. Dzięki czynności ks. prob.

Adama Gramatyki wykorzystuje się do tego celu trzy pomieszczenia w Domu Katechetycznym. Z ramienia gminy pieczę nad tym pięknym i utylitarnym przedsięwzięciem sprawuje Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Początki, jak chyba każde, były bardzo trudne. Problemy z małą frekwencją zanikały powoli z czasem i dziś Pracownia liczy sobie 18 zagorzałych, dziecięcych pasjonatów sztuk plastycznych i fotografii w wieku od 6 do 16 lat. Część z nich uiszcza pewne opłaty, zaś niektóre, z niezamożnych rodzin, sponsorowane są przez Urząd Gminy, a wszystkie z zapamiętaniem i lubością ćwiczą pod bacznym okiem swych "profesorów".

Program swych poczynań państwo **Gładysowie** opracowali w formie drukowanej ulotki, w której m.in. można było przeczytać: "Pracownia prowadzi zajęcia plastyczne dla dzieci od sześciu lat i młodzieży w zakresie rysunku, malarstwa, rzeźby, grafiki i fotografii.

Program Pracowni proponuje taki dobór tematów i technik, by nie tylko rozwijać umiejętności warsztatowe, lecz przede wszystkim wyzwolić ekspresję twórczą u dzieci.

Z myślą o dzieciach starszych i o młodzieży powstała również Pracownia Fotograficzna, gdzie uczestnicy zdobywają podstawy wiedzy w zakresie posługiwania się aparatem fotograficznym i wykonywania zdjęć czarno-białych, a na etapie obróbki fotograficznej poznają tajniki warsztatowe i nabywają umiejętności samodzielnego wykonywania odbitek fotograficznych oraz eksperymentowania w różnych technikach fotograficznych.

Pracownia Plastyczna dba o dobrą jakość dostarczanych materiałów plastycznych i przyborów (farby, pędzle, dłuta), co nie jest obojętne dla ostatecznego kształtu i poziomu powstających prac plastycznych oraz komfortu pracy uczestników.

Zapraszamy wszystkich, którzy nie tyle potrafią, co chcą rysować i malować. Sądzymy, że uczestnictwo w naszych zajęciach może być dla wszystkich fascynującą przygodą ze sztuką, która zaowocuje w przyszłości.

Z obu instruktorami spotkałem się niedawno, w sobotę podczas bardzo interesującej i pouczającej wystawy prac plastycznych powstałych w roku szkolnym 1997/98. Jednocześnie odbył się przemily i radosny wernisaż połączony z rozdaniem nagród laureatom konkursu pt. "Bądź niezależny - nie daj się uzależnić" oraz degustacją przepysznych kolaczy wiejskich.

W tej podniosłej dla całej "plastycznej rodziny" uroczystości uczestniczyli - z ramienia UG insp. **Ewa Raszka**, ks. prob. **Adam Gramatyka** oraz z "urzędowego obowiązku" państwo **Gładysowie** i piszący niniejsze "Kolorowe cudenka", bowiem takimi wypełniona była salka wystawowa.

Podczas oglądania eksponowanych dzieł małych artystów pani **Irena** mówiła, że przyczyną zorganizowania Pracowni były sygnały ze strony jaworzańskich rodziców posiadających plasty-

cznie uzdolnione dzieci i pragnących je w tej dziedzinie doksztalczyć. Natomiast pan **Tomasz** z wielkim zadowoleniem stwierdził, że wśród gromadki członków Pracowni jest kilku wybitnie uzdolnionych młodych plastyków, co rokuje optymistyczne nadzieje na przyszłość. Wasz redaktor jest tego samego zdania.

Konkurs plastyczny pn. "Bądź niezależny - nie daj się uzależnić" przeprowadzony został pod patronatem Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Napłynęło 12 prac o charakterze plakatu oraz po jednej przestrzennej i fotograficznej. Z uwagi na dużą rozpiętość wieko-

wą uczestników utworzono dwie kategorie wiekowe. Ogólnie rzecz biorąc, przyznano dwa pierwsze miejsca i trzy wyróżnienia. Wśród dzieci młodszych I miejsce zdobyła 6-letnia **Dominika Dawid** za pracę pt. "Tato - nie pij", przedstawiającą w technice mieszanej w sposób niezwykle sugestywny rodzinę alkoholika. Natomiast wyróżnienie otrzymał 7-letni **Ryszard Bąk** za dużego formatu pracę graficzną o tematyce antynikotynowej. W kategorii dzieci starszych 14-letnia **Katarzyna Włoch** uzyskała I miejsce za pracę "Wybierz właściwą drogę", zaś 12-letnia **Magdalena Bąk** wyróżnienie za pracę pt. "Wyginięcie jak dinozaur". Specjalne wyróżnienie przypadło **Magdalenie Łukos**, lat 13 za fotograficzny, niekonwencjonalny montaż pt. "Miało dać mi wolność, a zabrało życie", ukazującym sugestywnie fazy alkoholizmu u nieletniego.

Wszystkie prace podobały się licznym przybyłym na wernisaż rodzicom "konkursowiczów", choć ze względu na ich tematykę oglądali je ze smutkiem w oczach i sercach. Na szczęście można też było podziwiać portrety, martwe natury, a nawet olejny obraz na płótnie 16-latka **Jacka Korzątkowskiego**.

Najmłodsza laureatka, Dominika Dawid z Jaworza Górnego, zwierzyła się na ucho: "Rysuję prawie od kotylski - zwłaszcza psy i konie, gdyż te zwierzęta bardzo mi się podobają. W naszym domu mamy dwa psy, które uwielbiam. Ale lubię też rysować piękne krajobrazy Jaworza, które widzę z okien naszego mieszkania".

Dyplomy i cenne nagrody ufundowane przez Urząd Gminy wręczyła laureatom insp. **Ewa Raszka**. Pozostali uczestnicy Konkursu otrzymali nagrody pocieszenia w postaci bloków akwarelowych i kompletów pasteli. Radośnie i ze śpiewem zakończono tę nastrojową imprezę.

Franciszek Karol Szpok

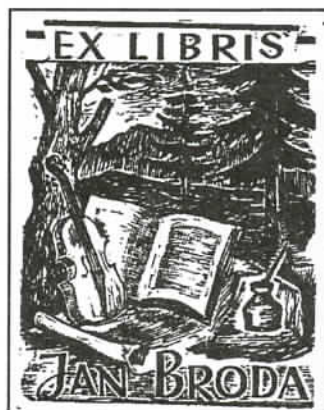
Młodzi jaworzańscy plastycy (w głębi p. Gładysowie i red. F. K. Szpok - z prawej)
Fot. Irena Gładys

Jan Broda

Jan Broda należy do tych ludzi regionu cieszyńskiego, którzy położyli znaczne zasługi dla rozwoju badań regionalnych. Jest ponadto cenionym folklorystą, historykiem, publicystą, a przede wszystkim "zapisywaczem".

Jako słynny bibliofil, posiada dużą ilość książek i innych wydawnictw. Interesowała go zawsze historia i kultura ludowa naszego regionu.

Jan Broda urodził się w Drogomyślu w roku 1911. Został nauczycielem. W seminarium nauczycielskim był towarzyszem przyszłych nauczycieli związanych z Jaworzem. Długi czas pracował w Górkach Wielkich. Ten zasłużony miłośnik regionu podkreśla, że ziemia cieszyńska miała znakomitych nauczycieli, oddanych swej pracy i potrafiących swym zapałem i inicjatywą zarażać szczególnie młodzież. Sam osobiście wiele czasu poświęcił na penetrowanie wiejskich zagrod i muzeów, oraz odwiedzanie znanych nam bliskich pisarzy.

Jedną z ciekawszych jego prac jest monografia parafii ewangelicko-augsburskich diecezji cieszyńskiej.

Na szczególną uwagę wśród jego osiągnięć zasługuje zbiór wypisanych z różnych czasopism wielu artykułów dotyczących wydarzeń w Jaworzu. Wydawnictwa przewertowane przez niego są przechowywane od ponad 100 lat w Muzeum Cieszyńskim i stanowią cenne

źródło dla opracowania części monografii naszej miejscowości. Tak więc, dzięki Janowi Brodzie posiadamy odpisy ponad stu ciekawych artykułów z gazet, poczynając od roku 1848 do 1939, dotyczących Jaworza. Oprócz tego istnieje wykonany również przez niego rejestr ok. 400 pozycji z podaniem tytułu oraz numeru wydawnictwa. Dzięki temu dowiadujemy się o ciekawych wydarzeniach w Jaworzu m.in. o początkach istnienia Ochotniczej Straży Pożarnej w naszej gminie, co znalazło odbicie w broszurze wydanej z okazji 125-lecia OSP, świętowanego w sierpniu tego roku. Cieszymy się, że Jaworze ma bogatą tradycję, lecz ktoś musiał ją odkryć, aby inni mogli poznać ciekawe dzieje swego regionu i miejscowości.

Z Janem Brodą utrzymuję kontakt od dłuższego czasu. Przez niego miałem okazję poznać ciekawych ludzi i zdobyć różne zapisy dotyczące autentycznych źródeł historycznych naszego regionu. Trzeba sobie uświadomić, że gdyby na przestrzeni blisko czterdziestu lat nie zajmowano się "penetrowaniem" naszej przeszłości, historia Jaworza zatraciłaby się. "Zbieractwo" wiadomości pozwoliło połączyć ogniwa przeszłości z teraźniejszością i stworzyć historię naszej Małej Ojczyzny. Dlatego nie wolno pomijać milczeniem wkładu takich ludzi jak Jan Broda w dzieło poznania naszej przeszłości.

Jan Broda po przejściu na emeryturę osiedlił się w Skoczowie. Pomimo sędziwego wieku nadal interesuje się naszym regionem, cieszy go to, że jego praca nie poszła na marne. Odwiedzają go znajomi, a ja mu dostarczam gazetkę "Echo Jaworza", bo Jaworze jest mu bardzo bliskie.

Za swoją działalność otrzymał wiele wyróżnień, a ostatnio został nagrodzony – jako jedyny w regionie – "ZŁOTĄ CIESZYNIANKĄ".

Karol Jaworski

Uroczysta akademія

W dniu **10 listopada** 1998 roku o godzinie **16.00** odbędzie się w Szkole Podstawowej nr 3 w Jaworzu Średnim **UROCZYSTA AKADEMIA**

z okazji Święta Niepodległości. Akademię wzbogaci występ dzieci z miejscowej Szkoły, na którą uprzejmie zapraszamy wszystkich mieszkańców Jaworza.

Urząd Gminy Jaworze

Odpowiedzialny elektorat wyborczy Jaworza

Z ogromnym poczuciem odpowiedzialności za przyszłość Jaworza w nowej sytuacji administracyjnej kraju potraktowali mieszkańcy Jaworza udział w wyborach samorządowych gminy, powiatu i województwa.

Jaworze było jedną z nielicznych gmin w byłym woj. bielskim, gdzie frekwencja w wyborach przekroczyła 52% obecności. Ta wielka odpowiedzialność wyborcza przyniosła niespodziewane efekty.

W okręgu nr 3 o dziewięć mandatów wyborczych do rady powiatu bielskiego wystartowały łącznie dwie gminy. Gmina Jastienica – 18,5 tys. mieszkańców i Gmina Jaworze – 5,7 tys. mieszkańców. W rozważaniach przedwyborczych cicho marzyliśmy o zdobyciu chociaż jednego mandatu, bo cóż więcej można chcieć przy tak nierównych szansach, biorąc pod uwagę ilość mieszkańców. Całkowitym zaskoczeniem jest więc zdobycie przez Jaworze **5 mandatów do powiatu**, które przypadły:

1. Dawid Eugeniusz	SLD
2. Byłok Zdzisław	SLD
3. Mynarska Danuta	SLD
4. Klajmon Dariusz	AWS
5. Wierzbicki Czesław	Unia Wolności

A oto poczet **radnych**, którzy uzyskali mandat zaufania na kolejne cztery lata **do Rady Gminy w Jaworzu**:

Okręg wyb. Nr 1	Kawik Maria	SLD
Okręg wyb. Nr 2	Sikora Jerzy	"O przyszłość Jaworza" – TMZJ
Okręg wyb. Nr 3	Rucki Roman	"O przyszłość Jaworza" – TMZJ
Okręg wyb. Nr 4	Suchy Piotr	"O przyszłość Jaworza" – TMZJ
Okręg wyb. Nr 5	Bisok Jerzy	"O przyszłość Jaworza" – TMZJ
Okręg wyb. Nr 6	Kliś Jan	"Unia dla Jaworza"
Okręg wyb. Nr 7	Wawrzyczek Jan	"Rozwój bazy sanatoryjnej w Jaworzu"
Okręg wyb. Nr 8	Pilch Andrzej	"O przyszłość Jaworza" – TMZJ
Okręg wyb. Nr 9	Szczypka Ireneusz	Stowarzyszenie Obywatelskie
Okręg wyb. Nr 10	Klima Ryszard	"O przyszłość Jaworza" – TMZJ
Okręg wyb. Nr 11	Zygmunt Marian	"O przyszłość Jaworza" – TMZJ
Okręg wyb. Nr 12	Krzemień Piotr	Komitet Wyborczy "Odnowa"
Okręg wyb. Nr 13	Pysz Jerzy	"O przyszłość Jaworza" – TMZJ
Okręg wyb. Nr 14	Krzyszpień Janusz	OKW Śląska Ciesz. w Jaworzu
Okręg wyb. Nr 15	Galocz Rudolf	"O przyszłość Jaworza" – TMZJ
Okręg wyb. Nr 16	Kukła Jerzy Edward	"O przyszłość Jaworza" – TMZJ
Okręg wyb. Nr 17	Greń Aleksander	"Unia dla Jaworza"
Okręg wyb. Nr 18	Socha Lucjan	"Unia dla Jaworza"

Szanowni Czytelnicy. W numerze listopadowym "Echa Jaworza" przedstawimy krótkie **biografie radnych**, przyznane funkcje w radzie, składy komisji problemowych rady, skład Zarządu Gminy Jaworze oraz jego przewodniczącego czyli wójta.

Redakcja "EJ"

Zapraszamy wszystkich do udziału w uroczystym **złożeniu wieńców i wiązanek kwiatów pod pomnikami pamięci**, które odbędzie się w **środe dnia 11 listopada '98 o godz. 10.00**

Spotykamy się w centrum Jaworza.

Unowocześnianie Ośrodka Zdrowia

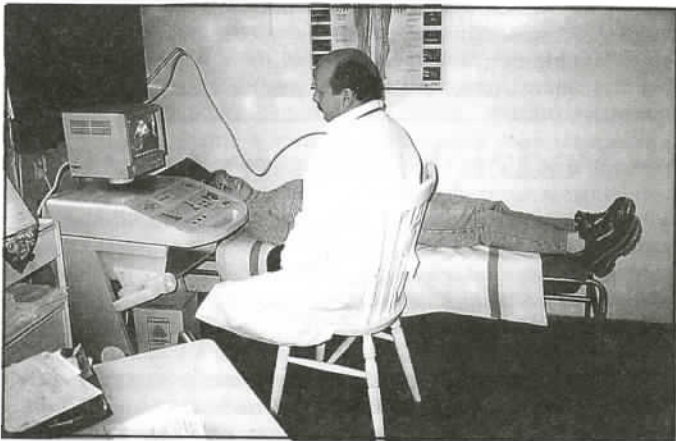
WYWIAD Z KIEROWNIKIEM OŚRODKA ZDROWIA
W JAWORZU, LEKARZEM MEDYCYNY **JÓZEFEM SZARYM**

"Echo Jaworza" – Zgodnie z niedawną zapowiedzią Zarządu Gminy, dla naszego Ośrodka Zdrowia został zakupiony aparat USG. Kto będzie obsługiwał ten skomplikowany aparat diagnostyczny?

Dr J. Szary – Aparat USG ja będę obsługiwał. Od prawie czterech lat korzystam z uprzejmości dra Stańczyka z Pracowni USG Szpitala nr 1 w B-B i staram się zgłębiać tajniki tej wiedzy. Poza tym jeżdżę na coroczne spotkania ultrasonografistów do Włocławka oraz biorę udział w zjazdach, które odbywają się co dwa lata. Muszę powiedzieć, że sama obsługa aparatu nie jest skomplikowana, znacznie trudniejsza jest interpretacja obrazów na monitorze, co wymaga wiedzy i doświadczenia.

"EJ" – Proszę wyjaśnić naszym Czytelnikom – rzecz oczywista w sposób skrótowy – na czym polega działanie USG, choćby w odróżnieniu od RTG?

Dr J. Szary – Działanie aparatu USG opiera się na falach ultradźwiękowych, tj. falach o bardzo dużej częstotliwości, nie rejestrowanych przez ucho ludzkie. Fale te są wysyłane przez głowicę, która jest przyłożona do ciała, odbijane są przez narządy, które badamy i ponownie rejestrowane przez głowicę. Dalej przesyłane są do zasadniczego aparatu, gdzie są odpowiednio "przepracowane", a końcowy efekt widzimy na monitorze. Tak więc podstawową zasadą USG jest zasada echa, natomiast w przypadku diagnostyki radiologicznej promienie rentgenowskie przechodzą przez ciało ludzkie i są pochłaniane przez organy w różnym stopniu, a klisza znajdująca się za pacjentem to rejestruje. Należy podkreślić, że fale ultradźwiękowe nie są szkodliwe, natomiast nadmiar promieni RTG może być szkodliwy dla organizmu.

Ultrasonograf to wielki krok naprzód w naszym ośrodku

"EJ" – Panie Doktorze, jakie organy ciała ludzkiego oraz ich ewentualne schorzenia bada się i wykrywa za pomocą aparatury ultrasonograficznej?

Dr J. Szary – Diagnostyka ultrasonograficzna jest bardzo dobrą metodą w tzw. wstępnej i szybkiej diagnostyce lekarza podstawowej opieki medycznej. Należy pamiętać, że nie jest to metoda jedyna. Aparat, który posiadamy w Ośrodku Zdrowia pozwala ocenić narządy jamy brzusznej, tzn. wątrobę, pęcherzyk żółciowy, trzustkę, śledzionę, nerki, pęcherz moczowy, gruczoł krokowy u mężczyzn, oraz narządy rodne u kobiet (w tym ostatnim przypadku dokładną ocenę zostawiam kolegom ginekologom). Można jeszcze oceniać tarczycę, sutki, jądra, lecz do tego potrzeb-

ne jest dodatkowe oprzyrządowanie, którego na razie nie posiadamy. Tą metodą do badania nie nadają się: żółć, dwunastnica oraz jelita. Jeżeli ktoś choruje na chorobę wrzodową, to ten aparat niewiele pomoże w stwierdzeniu tej choroby. Bardzo trudna jest ocena narządów jamy brzusznej w przypadku występowania gazów w obrębie jelit oraz u osób bardzo otyłych. Pacjent do tego badania powinien być na czczo oraz z w miarę pełnym pęcherzem moczowym.

"EJ" – Widzę, Panie Doktorze, że wiele zmieniło się w ostatnim czasie w naszym Ośrodku Zdrowia.

Dr J. Szary – Tak, istotnie. Dzięki Gminie, której udało się wysupłać pewne środki finansowe, został wybudowany piękny parking. Większość pacjentów przyjeżdża do ośrodka własnymi samochodami i niejednokrotnie zaparkowanie samochodu graniczyło z cudem, zwłaszcza w zimie. W imieniu pacjentów oraz personelu OZ chciałbym podziękować wszystkim osobom, które się do tego przyczyniły.

"EJ" – Za udzielenie wyczerpujących objaśnień, w imieniu Czytelników dziękuję

Franciszek Karol Szpok

Wielka szansa dla chorych

Od listopada br. w nowo otwartym Szpitalu Wojewódzkim przy ul. Armii Krajowej, któremu dyrekturuje dr **Ryszard Batycki**, zostanie uruchomiona najnowocześniejsza w regionie podbeskidzkim PRACOWNIA DIAGNOSTYKI I LECZENIA USZKODZEŃ SŁUCHU I RÓWNOWAGI. Obejmuje ona swym zasięgiem całe obecne woj. bielskie oraz rejony ościenne. Aparatura medyczna najnowszej generacji umożliwi wykonywanie takich specjalistycznych badań, po jakie tutejsi pacjenci musieli udawać się do odległych klinik, np. w Warszawie czy Poznaniu.

Organizatorami Pracowni są dobrze znani i cenieni przez pacjentów specjaliści w dziedzinie laryngologii – ordynator Oddziału Laryngologicznego Szpitala Wojewódzkiego dr nauk med. **Zbigniew Świerczyński** i pracownik naukowy Śląskiej Akademii Medycznej dr nauk med. **Przemysław Śpiewak**. Obaj zgodnie twierdzą, że tego rodzaju unikalna placówka lecznicza w dziedzinie otolaryngologii będzie miała ogromne znaczenie dla poprawy medycznych świadczeń dla dużej rzeszy osób z różnymi uszkodzeniami słuchu.

Dla ostatecznego urządzenia Pracowni, jej wyposażenie w niezmiernie drogi sprzęt diagnostyczny oraz jej funkcjonowanie i systematyczny rozwój w przyszłości potrzebne są bardzo wielkie fundusze. Stąd też serdeczny apel ze strony dyrekcji Szpitala i kierownictwa Pracowni do wszystkich ludzi dobrej woli i wielkiego serca, czujących na niedole chorobowe bliźniego, o różnorodne wspieranie i pomoc finansową.

F. K. Szpok

Okiem satyryka...

Lusia Machalica

Powiedzieli...

Dobro ludu – najwyższym prawem

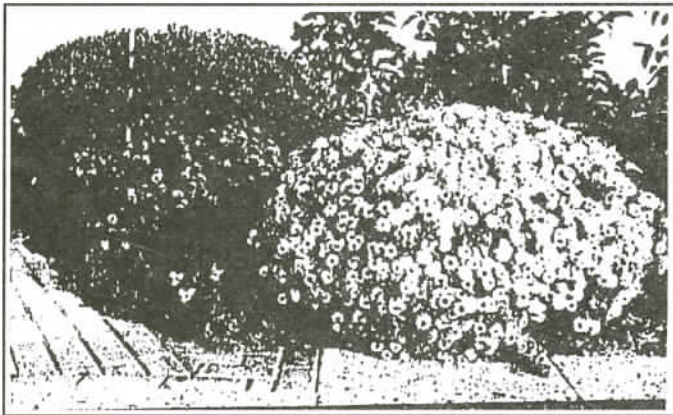
Cyceron

**Państwa są jak dywany –
potrzebują od czasu do czasu przetrzepania.**

Henryk Sienkiewicz

Chryzantemy

– najmiłsze ze wszystkich kwiatów

"Chryzantemy złociste, w kryształowym wazonie, stoją na fortepianie..." – tak śpiewali przed laty najslawniejsi piosenkarze. Mnie wszakże w miesiącu październiku, przed Wszystkimi Świętymi i Dniem Zadusznym chodzi o chryzantemy raczej doniczkowe i stawiane na grobach naszych zmarłych. One to właśnie, obok świec i wieńców z jedliny, nadają tym uroczystym, a zarazem smutnym dniom, niepowtarzalny nastrój i cudowny koloryt. Nie ma w tym czasie zadumy nad przeszłością i szybko mijającą terażniejszością ani jednego grobu, za wyjątkiem tych rzadkich i boleśnie zapomnianych, które nie byłyby ozdobione tymi wspaniałymi kwiatami przeznaczonymi najczęściej dla zmarłych, ale i nie tylko.

Zabierając się do napisania tego zadusznego felietonu postanowiłem sięgnąć do ogrodniczo-kwiatowej literatury fachowej, a nawet "Encyklopedii Powszechnej PWN", aby coś konkretnego napisać o naszym kwiatowym bohaterze. W tym ostatnim dziele możemy przeczytać:

"Chryzantema ogrodowa, złocień japoński – Chrysanthemum indicum – gatunek złocienia, ozdobny podkrzew wys. 0.5 - 2.5 m, uprawiany na kwiat cięty, w doniczkach, szklarniach, inspektach i na kwietnikach; rozpowszechniona już w starożytnych Chinach, potem w Japonii, gdzie obchodzi się jej święto w okresie kwitnienia; w Europie znana od XVIII w.; wyhodowano ok. 5 tys. odmian, różniących się m.in. wielkością koszyczków kwiatowych, ich budową, np. pojedyncze lub pełne, oraz barwą; kwitnie zwykle w końcu lata do późnej jesieni".

Tyle encyklopedycznej mądrości. Byłem wręcz zdziwiony historycznością chryzantem, a zwłaszcza ilością ich odmian, jako że w kwaciarniach i na cmentarzach można ich uświadczyć zaledwie kilka, no może kilkanaście. Sięgam jeszcze po pierwsze z brzegu opracowanie do okazałej biblioteczki moich trzech domowych ogrodniczek, które uwielbiają kwiaty. Jest to pięknie ilustrowana książka Margot Schubert i Roba Herwiga pt. "Mieszkamy wśród kwiatów", którą gorąco polecam wszystkim miłośnikom przeróżnych odmian kwiatów. W niej również znajduje się charakterystyka chryzantem oraz wielu innych roślin ozdobnych.

W Jaworzu i okolicy mamy sporo ogrodników, którzy specjalizują się w uprawie kwiatów. Od jednego z nich przed paru dniami otrzymałem do przegłędnięcia bardzo ciekawy periodyk pn. "Hasło ogrodnicze", który został założony w 1932 roku. Szczególnie zainteresował mnie w nim artykuł pt. "Rośliny do ogrodów i na balkony", w którym pisze się:

"W czasie tegorocznych targów (chodzi o Polagrę – przyp. F. Sz.) zaprezentujemy także NOWOŚĆ na rynku polskim GARDEN MUMS. Są to prawnie chronione (opatentowane) odmiany chryzantem ogrodowych, odporne na niekorzystne warunki atmosferyczne, a przede wszystkim na mróz, czyli zimujące w gruncie. Rośliny w ciągu trzech lat potrafią się rozrosnąć w ogrodzie do olbrzymich rozmiarów, nawet do średnicy 1 m (zdjęcie u góry). Rozróżnia się dwa okresy sadzenia i kwitnienia – wiosenne i późnoletnie..."

Tę właśnie nowość chryzantemową polecam wszystkim miłośnikom tych wspaniałych, okazałych kwiatów. Nabywając je nie pożałuj swjej decyzji.

Wspomniana anonimowa ogrodniczka, bo była to pani,

poinformowała mnie również, że

"Te nowe chryzantemy zakupione jako ozdoba grobu można później razem z doniczką zadołować w zacisznym miejscu w ogrodzie i dobrze zabezpieczyć przed mrozem. Z nadejściem wiosny trzeba je wysadzić do gruntu na stałe miejsce już bez doniczki. Uzyskamy następnie przepiękny chryzantemowy bukiet, który będzie można podziwiać, a wszyscy sąsiedzi będą nam zazdrościli. Wspomnę jeszcze, że chryzantemy ogrodowe można uprawiać w kilku wariantach – jako rośliny klombowe, zwisające, pojemnikowe..."

Na koniec dodam, że w zupełności zgadzam się z powyższą ogrodniczą opinią. Zachęcam jednocześnie wszystkich posiadaczy ogrodów do zafundowania sobie tych różnokolorowych piękności dla ozdoby, a zarazem dla własnej przyjemności. Zapewniam, że można to uczynić w Jaworzu – trzeba tylko poszukać owej ogrodniczki, której wypowiedź przytaczałem powyżej. Zainteresowani nie będą mieli z tym zbyt wielkich trudności.

Franciszek K. Szpok

Podziękowanie

Pragnę serdecznie podziękować wyborcom okręgu nr 4 w Jaworzu, którzy okazując mi zaufanie głosowali na moją osobę w dniu 11.10.1998 r. Jednocześnie dziękuję tym, którzy głosowali na mojego kontrkandydata, któremu życzę samych sukcesów w trudnej pracy Rady.

Chcę również zdementować pomówienia i plotki na mój temat w kampanii wyborczej – wiadomo bowiem z jakich źródeł pochodzą.

Natomiast z całą odpowiedzialnością stwierdzam, że podczas mojego uczestnictwa w Radzie II Kadencji moim jedynym celem było czuwanie nad prawidłowym gospodarowaniem środkami podatnika, co potwierdzają liczne dokumenty w postaci protokołów będących w posiadaniu Urzędu Gminy i mam nadzieję, że Radni nowej kadencji zechcą przekonać się jak było naprawdę i oczywiście poinformować swoich wyborców.

Emilia Gruszczak

Podziękowanie TMZJ

Zarząd Towarzystwa Miłośników Ziemi Jaworzańskiej oraz Komitet Wyborczy "O przyszłość Jaworza" w Jaworzu składają serdeczne podziękowania mieszkańcom Gminy Jaworze (wyborcom) za liczny udział w Wyborach Samorządowych 1998 oraz za wybór 10 radnych reprezentujących TMZJ do Rady Gminy Jaworze.

Ten wybór świadczy o zaufaniu, jakim mieszkańcy oddają naszą społeczną organizację oraz nadziei, która jest związana z realizacją przedstawionego programu wyborczego. Naszym obowiązkiem będzie sprostać oczekiwaniom mieszkańców.

Pełnomocnik Komitetu Wyborczego

Jerzy Kukla

Podziękowanie

Dziękuję wszystkim mieszkańcom Gminy Jaworze, którzy w minionych wyborach samorządowych oddali na mnie głos.

Zobowiązuję się do skutecznego reprezentowania interesów Gminy na forum powiatu bielskiego.

Zdzisław Byłok

Straż Pożarna radzi - cd.

ZASADY BEZPIECZEŃSTWA IMPREZ Z UDZIAŁEM DUŻYCH GRUP LUDZI ORAZ IMPREZ MASOWYCH

Organizator imprezy z udziałem ponad 50 osób (bal, zabawa, dyskoteka, koncert itp.) chcąc zapewnić bezpieczeństwo dla osób biorących w imprezie, powinien w szczególności, przed rozpoczęciem imprezy, sprawdzić czy zapewniono:

1. Odpowiednie warunki ewakuacji, czyli co najmniej 2 wyjścia ewakuacyjne otwierające się na zewnątrz, przyjmując szerokość drzwi dostosowaną do liczby osób przebywających w pomieszczeniu (licząc 0,6 m na 100 osób lecz nie mniej niż 0,9 m na każde drzwi) oraz długości dróg ewakuacyjnych nie przekraczające dla przejścia ewakuacyjnego w pomieszczeniu 40 m i dojsć ewakuacyjnych, gdy istnieje jedna droga ewakuacji 10 m lub gdy jest ich więcej 30 m.
2. Odpowiedni wystrój wnętrz, czyli elementy wyposażenia, dekoracje, wykładziny podłogowe itp. wykonane z materiałów co najmniej trudno zapalnych, a okładziny sufitów lub sufity podwieszane z materiałów niepalnych.
3. Sprawne działające urządzenia i instalacje przeciwpożarowe, a w szczególności podręczne: sprężarki gaśnicze, hydranty i telefony alarmowe umożliwiające łączność z najbliższą jednostką Państwowej Straży Pożarnej, oraz - o ile takie występują - oświetlenie awaryjne (wymagane przy liczbie osób większej niż 300), instalacja sygnalizacyjno-alarmowa i gaśnicza, urządzenia do usuwania dymów i gazów pożarowych.
4. Dostępność oraz oznakowanie zgodne z Polskimi Normami dróg i wejść ewakuacyjnych, podręcznego sprzętu gaśniczego, miejsc usytuowania i uruchamiania urządzeń i instalacji przeciwpożarowych, telefonów alarmowych, wyłączników i tablic rozdzielczych prądu elektrycznego oraz głównych zaworów gazu.
5. Znajomość przez pracowników obsługi i służb ochrony obiektu zasad postępowania na wypadek powstania pożaru, w szczególności zasad organizacji i prowadzenia ewakuacji oraz umieszczenie w miejscach widocznych telefonów alarmowych oraz instrukcji postępowania na wypadek pożaru.
6. Właściwy dobór i wykonanie ogrzewania oraz instalacji elektroenergetycznych (potwierdzonych wynikiem badań izolacji w okresie ostatnich 12 miesięcy).

W trakcie trwania imprezy zwrócić uwagę na:

7. Bezpieczeństwo podczas stosowania efektów specjalnych, przestrzeganie zakazów stosowania w przestrzeniach zamkniętych efektów pirotechnicznych oraz używania ognia otwartego i palenia tytoniu w miejscach do tego nie przeznaczonych.
 8. Utrzymanie drożności dróg ewakuacyjnych i możliwości natychmiastowego otwarcia drzwi ewakuacyjnych.
 9. Zapewnienie przejeźdźności dojazdów pożarowych i zachowanie dostępu do obiektu dla jednostek ratowniczo-gaśniczych.
 10. Zapewnienie stałego nadzoru nad przebiegiem imprezy przez wyznaczone osoby, ze zwróceniem szczególnej uwagi na zachowanie ludzi biorących udział w imprezie.
- Wszelkie zachowania mogące być przyczyną zagrożenia należy natychmiast eliminować.

Szczegółowe wymagania przeciwpożarowe uwzględniające wymienione wyżej informacje winny być zawarte w instrukcji bezpieczeństwa pożarowego opracowanej dla obiektu, w którym organizowane są m.in. imprezy udziałem dużych grup ludzi.

Organizator imprezy masowej na terenie otwartym (dotyczy także stadionów) z udziałem ponad 1000 osób, a w przypadku budynku (np. hala sportowa, sala balowa) z udziałem ponad 300 osób (nie dotyczy imprez odbywających się w teatrach, kinach, placówkach oświatowych itp.) zgodnie z ustawą z dnia 22.08.1997 o bezpieczeństwie imprez masowych, **odpowiedzialny jest za spełnienie wymogów w zakresie bezpieczeństwa osób obecnych na imprezie oraz porządku jej trwania...**

O tym, co powinien zapewnić organizator imprezy masowej - czytaj w kolejnym "EJ".

Wróćmy

do ziół

Choroby skórne - cd.

Liszajec zakaźny

Objawia się w postaci małych strupków koloru brązowego lub bladioróżowego. Wspaniałe wyniki w leczeniu tej choroby daje odpoczynek na słonecznej plaży i kąpiele morskie. Jednocześnie pić zioła:

1. Liść poziomki
2. Liść orzecha włoskiego
3. Liść bobrka trójlistnego
4. Korzeń łopianu
5. Korzeń arcydzięgla
6. Kłącze perzu
7. Kłącze tataraku
8. Liść ruty
9. Pączki topoli

po 50 g

Pić trzy razy dziennie po szklance 20 minut przed posiłkiem.

Liszaj czerwony płaski

1. Ziele majeranku
2. Korzeń mniszka lekarskiego
3. Kłącze tataraku
4. Liść melisy
5. Liść bobrka trójlistnego
6. Liść mięty
7. Kora kruszyny
8. Owoc kolendry
9. Kłącze pięciornika

po 50 g

Pić jak wyżej.

Pieg

W czasie kuracji unikać słońca. Dojrzałe poziomki poognieść na papkę i z niej zrobić maseczkę. Całą twarz obłożyć cienką warstwą papki na godzinę. Umyć twarz, a miejsce pokryte piegami przemyć świeżą maślaną lub serwatką. Nie wycierać się. Dopiero po kilku godzinach można się umyć wodą. Równocześnie pić zioła w takim składzie:

1. Kwiat stokrotki
2. Kwiatostan lipy
3. Liść mięty
4. Ziele serdecznika
5. Ziele tymianku
6. Ziele krwawnika
7. Kłącze pięciornika
8. Kora wierzby
9. Liść szalwii

Pić jedną szklankę przed spaniem, tylko raz na dzień.

Brodawki

W wodzie deszczowej lub otrzymanej ze stopionego śniegu trzymać ręce tak długo, by brodawki rozmiękły. Wcierać wówczas w nie sok wyciśnięty z żywego, zielonego glistnika, czyli jaskółczego ziela. Po paru takich zabiegach brodawki giną.

1. Ziele glistnika
2. Ziele drapacza lekarskiego
3. Ziele bratka polnego
4. Ziele dziurawca
5. Kłącze turzycy piaskowej
6. Korzeń lukrecji
7. Liść brzozy

po 50 g

Pić dwa razy dziennie po szklance 20 minut przed posiłkiem.

Z herbarium ojca Andrzeja Klimuszki
wybrał
Marian Zygmunt

Jaworzańskie dzwony – cd.

Także wieża kościoła ewangelicko-augsburskiego w Jaworzu ma swoje dzieje. Jeden z właścicieli Jaworza, baron Jerzy Ludwik Laschowski, wyznania ewangelickiego, dał grunt pod budowę kościoła, ofiarował drewno budulcowe i pozwolił korzystać z materiałów do wyrobu cegły. Budowę rozpoczęto w 1782 roku, zakończono w 1786 roku. Fundator dał fundusze na utrzymanie pastora oraz pomoc dla ułomnych i ubogich, co zastrzegł również na przyszłość. Zmarł w 1787 roku. Po jego śmierci Jaworzem zarządzał nowy pan, hrabia Arnold Saint Genois d'Anneaucourt, żonaty z córką Laschowskiego. Hrabia Saint Genois, chociaż należał do Kościoła rzymskokatolickiego, przestrzegał zapisów fundacji. Pomógł wznieść dzwonnice, dla której w roku 1794 ufundował dzwon, wykonany w ludwisarni Jana Jerzego Knoblocha w Cieszynie, z herbami rodziny St. Genois i Nałęcz-Laschowskich. Dzwon ten został w 1852 roku przeniesiony do dobudowanej, mурowanej wieży. Służył nieprzerwanie do lat 60. naszego stulecia. Nie tknęła go zła ręka ani młot kruszący, by zamienić go na wojenną zbroję. Dotknął go ząb czasu, gdy wykruszyła się w nim dziura wielkości dłoni. Jest tam nadal choć milczy. Odmierza jedynie swą datą powstania czas bieżących dziejów zboru.

Do niego dołączyły w 1862 roku dwa nowe dzwony, a potem trzeci, dar ks. Jana Lasoty z 1912 roku. Ten trzeci z 1862 r. zostały zrzucone i zabrane na przetop w czasie pierwszej wojny – w 1916 roku.

W 1921 roku w święto Zesłania Ducha Świętego poświęcono nowe dzwony wykonane w odlewni Schwabego w Bielsku. Czas wymierzył im krótszą służbę. I one zostały zrzucone i zabrane w czasie II wojny światowej (1942). Pozostał tylko ten mały dzwon z 1794 r.

Rażąca cisza zaległa aż po 1952 rok, kiedy to z Kamionkowa koło Dzierżoniowa sprowadzono z nieczynnego kościoła dzwony do Jaworza. Dwa są i służą kościołowi. Poświęcono je w I niedzielę adwentową – 30.11.1952 r.

Z obszernego opracowania opublikowanego przez ks. Ryszarda Janika w Informatorze Parafialnym nr 5/97 "Z życia i wiary" wydawanym przez Parafię Ewang.-Augsb. w Jaworzu wybrał Jan Klíber

Sprostowanie

W części I "Jaworzańskie dzwony", opublikowanej we wrześniowym "EJ" wkradła się pomyłka drukarska. W przedostatnim akapicie w zdaniu: "W 1939 roku zakupiono...", winno być: "W 1959 roku zakupiono..."

Redakcja

KOMPLEKSOWY ZAKRES USŁUG BRUKARSKICH:

- place, chodniki, dojazdy
- zabudowa skarp itp.

wykonuje

ANTONI BARUT
Jaworze tel. 172-055 (wieczorem)

GABINET LEKARSKI INTERNISTYCZNY

lek. med. Józef SZARY
specjalista chorób wewnętrznych

DIAGNOSTYKA: EKG oraz USG jamy brzusznej

GRODZIEC ŚLĄSKI
ul. Zagóra 124
Tel. (0-33) 154-005
0-602 242 637

GABINET CZYNNY:
Poniedziałek 15.30-17.00
Czwartek

WYWÓZ ŚCIEKÓW Z TERENU GMINY JAWORZE

TEL. 172-334

TEL. KOM. 0-90-688-631

ZAKŁAD KRAWIECKI "FASON"

w Jaworzu Dolnym – Centrum
ul. Zdrojowa zatrudni

do szycia miarowego EMERYTKĘ
lub RENCISTKĘ
oraz UCZENNICĘ z klasy I, II lub III
tel. dom. 172-438 (po godz. 17.00)

OGRODNICTWO

Jadwiga i Edward Wiejowie
Jaworze Nałężę 1, ul. Słoneczna
tel. 172-858 (wieczorem)

poleca:

- chryzantemy doniczkowe (w tym NOWOŚĆ – mrozoodporne)
- bratki wielkokwiatowe i miniaturowe

GRĘPLOWANIE, SZYCIE KÓLDER I PODUSZEK Z OWCZEJ WELNY

**SZYBKO I
SOLIDNIE!**

Świątoszówka
tel. 152-987

SZKÓŁKA RÓŻ

Czesław & Grażyna Jaworska Trubitowicz

Oferujemy krzewy róż:

wielkokwiatowe - wielokwiatowe
miniatury - pnące - parkowe

43-300 Bielsko-Biała, ul. Grunwaldzka 21, tel. (004833) 11-66-73
43-384 Jaworze Średnie, ul. Kolonia Dolna, tel. 173-195

Redaguje Kolegium w składzie: Jadwiga Roik,
Franciszek Karol Szpok, Marian Zygmunt
Izabela Kozłowska – skład
Małgorzata Barut – kolportaż
Fot. – Jadwiga Roik

Adres redakcji: Urząd Gminy w Jaworzu, ul. Zdrojowa 82
43-384 Jaworze Dolne, tel. 172-195 lub 172-813
fax 172-871, telex 35-405

Druk: "TIMES", ul. Krakusa 17, tel. 184-548 B-B

Redakcja nie zwraca nadsyłanych tekstów
oraz zastrzega sobie prawo skracania i opracowania redakcyjnego.